
Η ανάπτυξη των αεροπορικών μεταφορών στην Ελλάδα

2018/04/02 00:05 στην κατηγορία ΓΝΩΜΗ

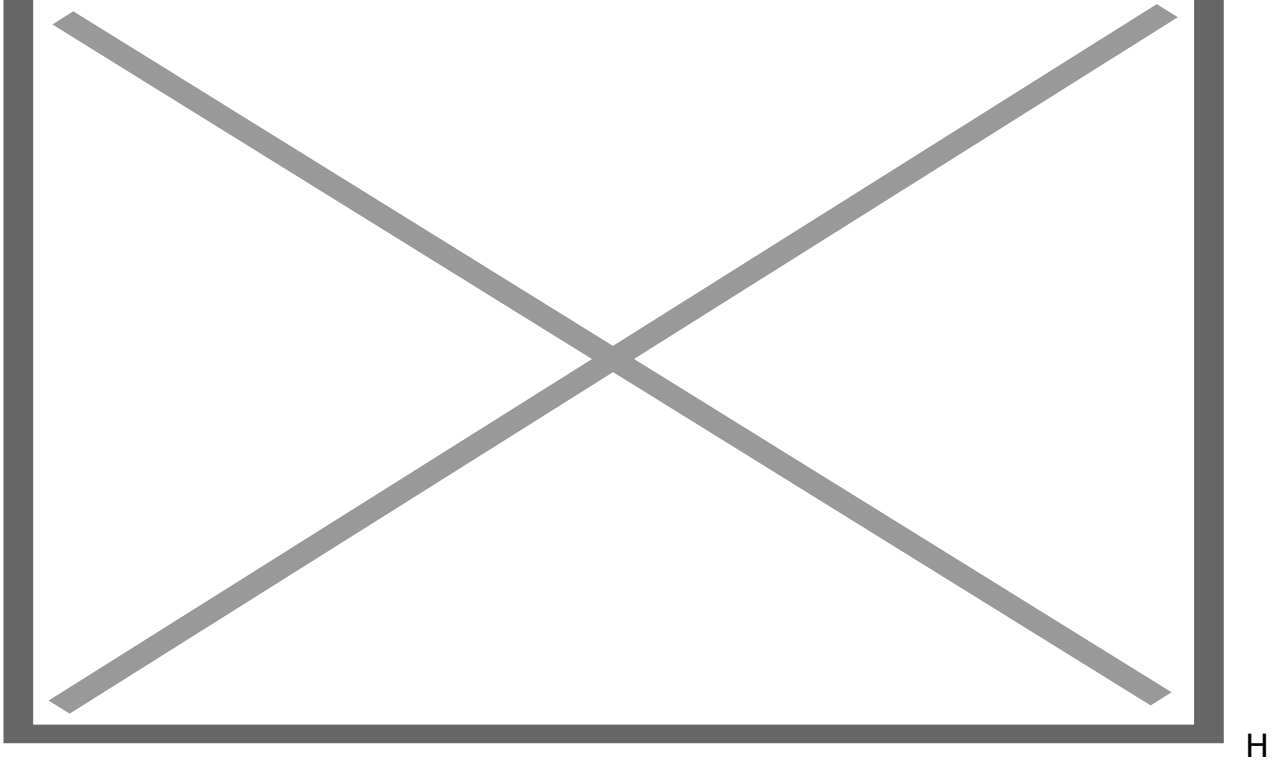
Οι αερομεταφορές αποτελούν κινητήρια δύναμη για την οικονομική ανάπτυξη, δημιουργούν θέσεις εργασίας, και στηρίζουν κατ' εξοχήν τους κλάδους του τουρισμού και του εμπορίου.

Το δίκτυο αερομεταφορών παγκοσμίως είναι δυναμικό και ταχέως αναπτυσσόμενο, αποτελούμενο από πάνω από 1.400 αεροπορικές εταιρείες προγραμματισμένων δρομολογίων, 26.000 αεροσκάφη, 3.900 αερολιμένες και 17.173 παρόχους αεροναυτιλίας (ATAG,2016).

Η συνδεσιμότητα (Air Connectivity) (η οποία ορίζεται ως ο αριθμός και η συχνότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών των αεροπορικών γραμμών μεταξύ δύο αεροδρομίων) είναι καταλυτικός παράγοντας τόσο για την προσβασιμότητα όσο και για την Οικονομική ανάπτυξη (ICAO,2017). Η άμεση (direct) συνδεσιμότητα αναφέρεται στην απευθείας σύνδεση δυο αεροδρομίων λαμβάνοντας υπόψη εκτός από τον αριθμό και τη συχνότητα των δρομολογίων, ενώ η έμμεση (indirect) αναφέρεται στη σύνδεση δυο αεροδρομίων περιλαμβάνοντας τουλάχιστον μία μετεπιβίβαση.

Η συνδεσιμότητα των αεροδρομίων παγκοσμίως, **τη δεκαετία 2007-2017 αυξήθηκε κατά 30,9%**, οδηγούμενη κυρίως από την αύξηση της έμμεσης (indirect) κατά 39,6%. Μεγάλο μερίδιο στην αύξηση αυτή παγκοσμίως, οφείλεται στην αύξηση του στόλου των αεροπορικών εταιρειών και του δικτύου στη Μέση ανατολή (+109,2%), λόγω της ταχείας ανάπτυξης των εταιριών του Κόλπου (ACI,2017).

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο τη δεκαετία 2007-2017 η συνδεσιμότητα των αεροδρομίων αυξήθηκε κατά 20,7%, οδηγούμενη κυρίως από την αύξηση της έμμεσης κατά 30,2%, ενώ η άμεση αυξήθηκε κατά 14,7%. Σήμερα στις ευρωπαϊκές αερομεταφορές αντιστοιχεί το 26% της παγκόσμιας αγοράς, ενώ η ετήσια συνεισφορά τους στο ευρωπαϊκό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανέρχεται σε **707 δισ. EUR και στηρίζουν 11,9 εκατ. θέσεις εργασίας στην Ευρώπη** (ICAO, 2017), χωρίς να υπολογίζονται το παραγόμενο εισόδημα στους τομείς του τουρισμού και του εμπορίου.

βελτίωση της συνδεσιμότητας στην τεράστια πλειονότητα των αεροδρομίων εντός της ΕΕ υπήρξε εντυπωσιακή τα τελευταία δέκα έτη, τόσο από την πλευρά, των μεγάλων αερολιμένων που προσφέρουν εκατοντάδες προορισμούς και λειτουργούν ως κόμβοι (hubs) όσο και των μικρών περιφερειακών αερολιμένων που έχουν περιορισμένη άμεση συνδεσιμότητα.

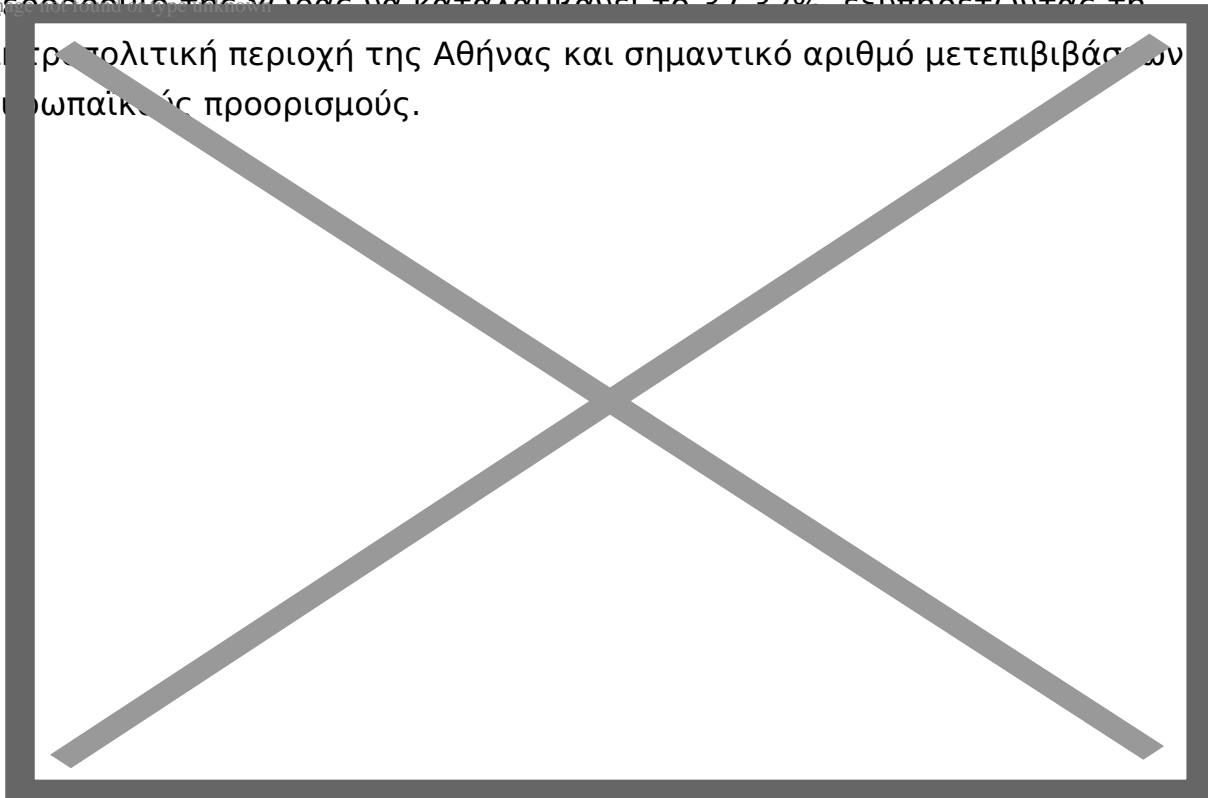
Το έτος 2017 η αύξηση της συνδεσιμότητας των αεροδρομίων παγκοσμίως (3,8%) προήρθε κυρίως από την αύξηση της απευθείας (direct), κατά 5.4%. Το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης οφείλεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση (+5.4%), όπου η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα και η Πορτογαλία πέτυχαν διψήφια ανάπτυξη.

Η αύξηση συνδεσιμότητας σε χώρες εκτός ΕΕ ήταν μικρότερη, της τάξης του 1,4%, εξαιτίας των απωλειών από την Τουρκία (-6%) και τη Νορβηγία (-2%) (ACI, 2017). Τα νέα δεδομένα στην αύξηση της απευθείας συνδεσιμότητας οφείλονται στην εξάπλωση των αερομεταφορέων χαμηλού κόστους, που σήμερα αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο της συνδεσιμότητας στην Ευρώπη, και τη σχετική στασιμότητα των Full Service αερομεταφορέων (IATA,2017).

Όσον αφορά τα ελληνικά αεροδρόμια η συνδεσιμότητα την τελευταία δεκαετία (2007-2017) έχει παρουσιάσει **αύξηση 42% με την άμεση να αυξάνεται κατά 36% και την έμμεση 47%** (ACI, 2017). Το 2017, ήταν μια χρονιά με πολλές αλλαγές όπως η ολοκλήρωση της παραχώρησης των 14 περιφερειακών αερολιμένων στη Fraport Greece, την υλοποίηση των έργων αναβάθμισης του Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών και τη δημοπράτηση του νέου αερολιμένα στο Καστέλι στην Κρήτη.

Όσον αφορά την κίνηση επιβατών το 2017, ο συνολικός αριθμός των διακινηθέντων επιβατών στα αεροδρόμια της χώρας, έφθασε τα 58.02 εκατ. (αύξηση 9.48% σε σχέση με το 2016).

Σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν 39 αερολιμένες για υπηρεσίες πολιτικής αεροπορίας, με τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια να καταλαμβάνουν το 46.79% της συνολικής κίνησης εξυπηρετώντας κυρίως τουριστικούς προορισμούς και το κεντρικό αεροδρόμιο της χώρας να καταλαμβάνει το 27.22% εξυπηρετώντας τη μετροπολιτική περιοχή της Αθήνας και σημαντικό αριθμό μετεπιβιβάσεων προς Ευρωπαϊκούς προορισμούς.

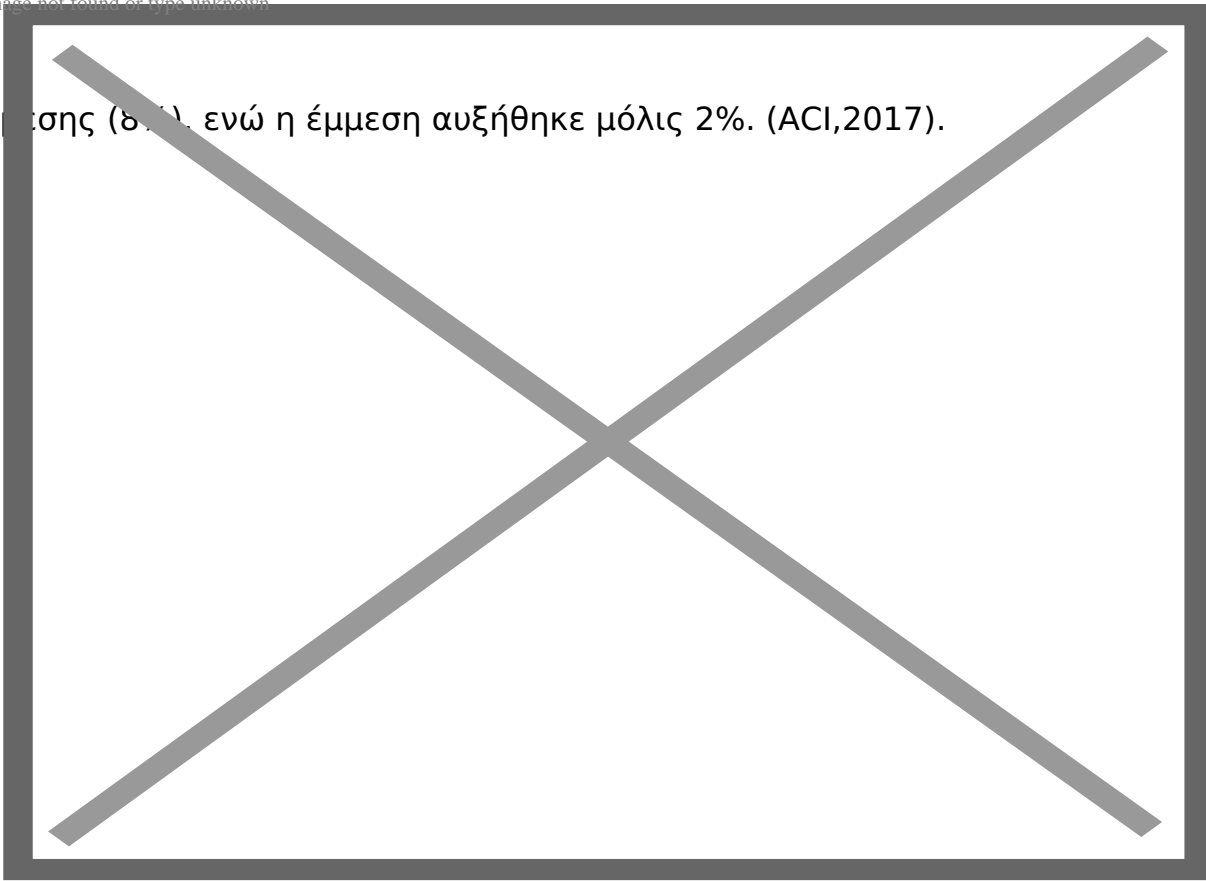
Στην

κατηγορία των αεροδρομίων με επιβατική κίνηση άνω των 20 εκατ. ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών παρουσίασε αύξηση επιβατικής κίνησης κατά 8.6%. Στην κατηγορία με επιβατική κίνηση άνω των 4 εκατ. επιβατών, το αεροδρόμιο που είχε το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης διακίνησης επιβατών ήταν το αεροδρόμιο του Ηρακλείου με άνοδο 10,95%.

Στην κατηγορία που αφορά αεροδρόμια που διακινούν από 1 έως 4 εκατ. επιβάτες ετησίως, μεγαλύτερη αύξηση είχε το αεροδρόμιο της Κω, με ποσοστό αύξησης 20,18%, ενώ στην αμέσως επόμενη κατηγορία (αεροδρόμια που διακινούν έως 1 εκατ. επιβάτες τον χρόνο) τη μεγαλύτερη αύξηση είχε το αεροδρόμιο της Καβάλας 28.35%. (HCAA,2017).

Η αύξηση της συνδεσιμότητας των Ελληνικών αεροδρομίων σε σχέση με το έτος 2016 (+4%) οφείλεται ακολουθώντας την παγκόσμια τάση, κυρίως στην αύξηση της

άμεσης (8,6%), ενώ η έμμεση αυξήθηκε μόλις 2%. (ACI,2017).

Ανά

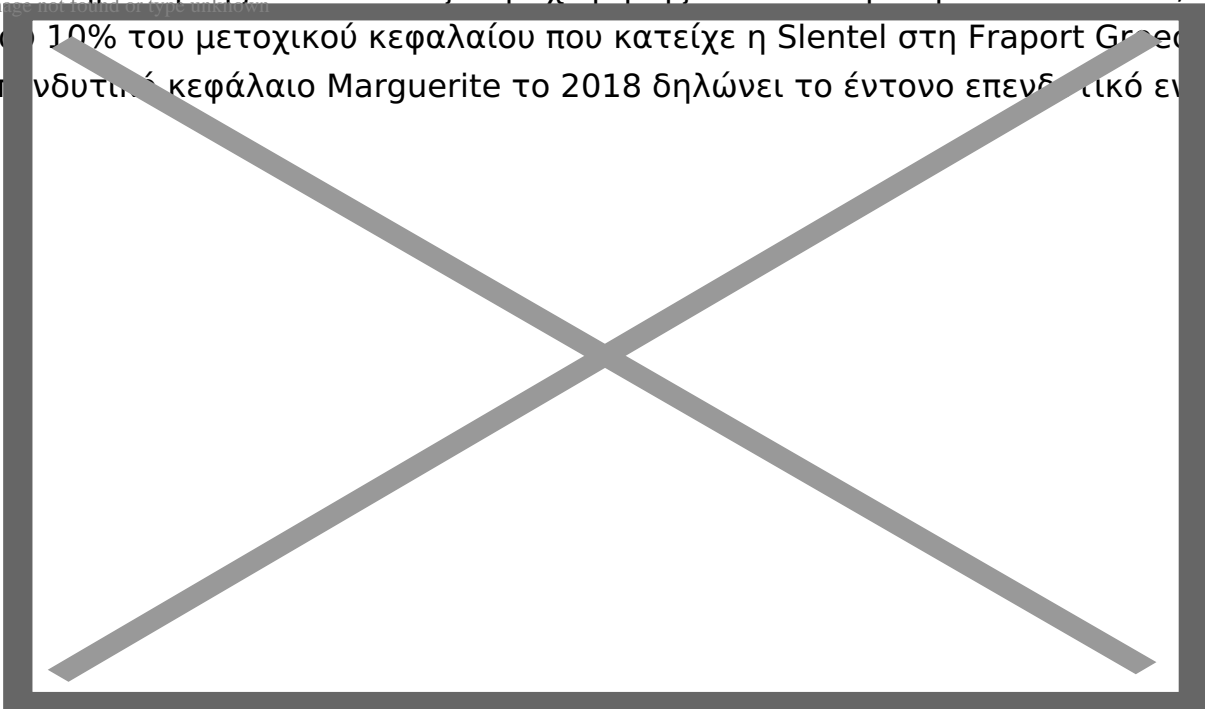
αεροδρόμιο μεγάλη αύξηση παρουσίασαν τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια (Καβάλας (53%), Ζακύνθου (37%), Κεφαλονιάς (16%), Σαντορίνης (16%) και Χανίων (17%)), ενώ αξιοσημείωτη είναι η μεγάλη μείωση της συνδεσιμότητας των αεροδρομίων του Ανατολικού Αιγαίου, της Μυτιλήνης (-14%) και της Κω (-6%), λόγω μείωσης των απευθείας πτήσεων με Ευρωπαϊκούς προορισμούς που οφείλονται στα προβλήματα ροών μεταναστών και προσφύγων.

Όσον αφορά τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών συνολικά, για το έτος 2017, κατέγραψε αύξηση επιβατικής κίνησης 8,6%, αντιπροσωπεύοντας 1,7 εκατ. επιβάτες και προσεγγίζοντας τα 21,74 εκατ. επιβάτες, που αποτελεί το ιστορικά υψηλότερο επίπεδο κίνησης.

Η αύξηση αυτή το 2017 χαρακτηρίστηκε από την αύξηση της άμεσης συνδεσιμότητας λόγω προσθήκης απευθείας πτήσεων σε μακρινούς προορισμούς όπως η απευθείας σύνδεση της Αθήνας με τη Νέα Υόρκη μέσω της αεροπορικής εταιρείας Emirates, η σύνδεση της Αθήνας με το Πεκίνο μέσω της εταιρείας Air China και η σύνδεση με τη Σιγκαπούρη μέσω της εταιρείας χαμηλού κόστους Scoot.

Ενώ η δημιουργία νέων βάσεων αεροπορικών εταιρειών χαμηλού κόστους στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών όπως η δημιουργία βάσης της ισπανικής εταιρίας Volotea δημιουργούν σημαντικές προοπτικές για περαιτέρω αύξηση της κίνησης και βελτίωση της συνδεσιμότητας.

Οι δομικές αλλαγές στον χώρο των αερομεταφορών που καταγράφονται τα τελευταία χρόνια συνδέονται με σημαντικά πλάνα ανάπτυξης και δράσεις σχετικά με την ανάπτυξη, τις επενδύσεις και τη διαχείριση των αερολιμένων. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραχώρησης των 14 αερολιμένων το 2017, η πώληση του 10% του μετοχικού κεφαλαίου που κατείχε η Slentel στη Fraport Greece, στο επενδυτικό κεφάλαιο Marguerite το 2018 δηλώνει το έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον.

H

επέκταση του χρόνου σύμβασης παραχώρησης του Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, η προοπτική και το έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον για την πώληση του 30% του ΔΑΑ, καθώς και η διερεύνηση περαιτέρω ανάπτυξης για τα υπόλοιπα 23 εναπομείναντα περιφερειακά αεροδρόμια, δηλώνει ότι αναμένονται σημαντικές αλλαγές που θα διεγείρουν επενδύσεις και περαιτέρω ανάπτυξη της επιβατικής κίνησης.

Όσον αφορά τις κατασκευές και επενδύσεις, επιπτώσεις στη δημιουργία θέσεων εργασίας αναμένεται να έχουν η κατασκευή του νέου αεροδρομίου στην Κρήτη, τα έργα επένδυσης της Fraport Greece στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια και οι νέες επενδύσεις που δρομολογούνται στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών.

Όλες οι παραπάνω αλλαγές αποτελούν **προκλήσεις για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας των αερομεταφορών**, και κατ' επέκταση στη συμβολή τους στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών ευκαιριών.

Μαρία Σαρτζετάκη,

Συγκοινωνιολόγος MSc, αναδημοσίευση από το Νο204 Ενημερωτικό Δελτίο του Συλλόγου Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων

Αναφορές

ICAO 2017, Aviation Benefits Beyond Borders, <https://www.icao.int/sustainability/Documents/AVIATION-BENEFITS-2017-web.pdf>

ATAG 2016, Aviation: Benefits Beyond Borders (ABBB), 2016, Air, Transport Action Group (ATAG), <https://aviationbenefits.org/downloads/>

ACI 2017, ACI Airport Industry Connectivity Report 2017, <https://www.aci-europe.org/policy/connectivity.html>

IATA 2017, Future of Airline industry 2035, IATA, <https://www.iata.org/policy/iata-future-airline-industry>

HCCA, <http://www.ypa.gr/profile/statistics/> Accessed March 2017.

Fichert, F., Dimitriou D., Sartzetaki, M., (2016): Konzessionsverträge für den Flughafenbetrieb – Chancen und Risiken am Beispiel griechischer Regionalflughäfen, Internationales Verkehrswesen, 68. Jg., H. 3, S. 26-28.

Dimitriou D., Sartzetaki M., (2017). Assessing air connectivity socioeconomic footprint, 8th International conference on transport research, 27-29 September 2017, Thessaloniki, Greece, Conference Proceedings.

Dimitriou D., Sartzetaki M., (2017). Air Transport Connectivity development in tourist regions, Working papers SIET 2018, ISSN 1973-3208.